

Adana Halk Kültüründe Doğum Odasındaki Uygulamalar*

Uzm. Ayşe BAŞÇETİNÇELİK Çukurova Üniversitesi

Gebe kadının sancısının başlaması ile birlikte doğum hazırlıklarına başlanır. Biyolojik bir olay olan doğum, hayatın geçiş evrelerinden biri olup, başlangıcı ve en önemli olanıdır. Doğum olayının gerçekleşmesi sırasında doğum odasında ve doğum anında birçok adet ve inanma uygulanır. Yapılan uygulamalarda doğumun kolay olabilmesinin amaçlanması yanında doğacak çocuğun ve annesinin tehlikelerden korunması ve kutsanması da vardır.

Doğumun kolay olabilmesi, doğacak çocuğun ve annesinin tehlikelerden korunabilmesi için eski Türk topluluklarından günümüze kadar çeşitli uygulamalara rastlanır: Altaylar, doğum olacağı zaman; kiler, ev ve sandıkları açarlar. Ateşle yağ atarak, doğum tanrısı Ayısıt'a "Yolun açık olsun." derler. Çocuk doğduğu an yağlı yemek yerler; bir hayvan kurban keser, hayvanın kafasını kırmadan pişirirler. Kemiklerini de bir kaba doldurup ormanda bir ağaca asarlar. Altaylılar ve Kırgızlarda doğum saati yaklaşıncaya kadınlar loğusanın evinde toplanırlar. Tecrübeli kadın ebe (ineci) görevi yapar. Çadırın orta yerine bir direk dikilir. Ona bağlanan organ kadının koltukları altından geçirilir. Kadın çok ıstırap çekmeye başladığında, ona musallat olduğuna inanılan kötü ruhu korkutmak için erkekler bağırmağa başlar, havaya ateş ederler. Bu gürültü kadın doğuruncaya kadar devam eder.¹

Anadolu'da doğumu kolaylaştırmak için yapılan en yaygın işlemler; Meryem Ana Eli denen bitkinin içine konduğu sudan içirmek, kapalı yerleri, kilitli şeyleri açmak, kadının kendi saç örgülerini çözmek, su dolu kapları boşaltmak gelir. Kafesteki kuşlar, kümesteki hayvanlar serbest bırakılır. Bunlar benzetme kümesinden yapılan büyüklük işlemleridir. Böylece, benzetme yoluyla kadının döl yatağının açılmasını sağlayan gücü etkilemek amaçlanır. Gürültü yapmak, silah atmak gibi hareketlerle doğacak çocuğu ve anayı kötülüğü dokunabilecek olağanüstü zararlı varlıkları kaçırmayı hedefler.²

Anadolu'da doğumu kolaylaştırmak için uygulanan pratikler arasında; kadının küs olduğu kişinin veya kocasının elinin suyunun içirilmesi ile *Fadime Ana* veya *Meryem Ana* adı

---

*Ayşe BAŞÇETİNÇELİK, Adana Halk Kültüründe Doğum-Evlenme-Ölüm, Altın Koza Yayınları:50, Ulusoy Ofset, Aralık 2009, Adana.

¹ Abdülkadir İNAN, Tarihte ve Bugün Şamanizm, AKDITYK, TTK Yayınları, VII. Dizi Sa: 24c, TTK Basımevi, 1995 Ankara, s.168.

² Pertev Naili BORATAV, 100 Soruda Türk Folkloru, Gerçek Yayınevi, İstanbul, 1984, s.149.

verilen bitkinin suyunun içirilmesi pratiklerine Zile'de³, Ankara/Güdül/Yeşilöz'de⁴ Gölpaazarı'nda⁵, Sivas'ta⁶ rastlanmaktadır. Aynı yörelerde kadının beline okunmuş kuşak, gazi kuşağı, Fadime Ana kuşağı adıyla bir kuşak da bağlanmaktadır.

Havva Ana, Meryem Ana, Fadime Ana otu veya eli gibi adlarla anılan bitki, insan eli şeklinde ve uçlarında parmaklar gibi dalları olan, Mekke'den geldiği söylenen, dağlarda yetişen bir çalı bitkisidir. Kuru halde iken büzülmüş ve içeri doğru kıvrılmış, kapanmıştır. Hamile kadının doğum sancısı çekme anında bitki, su dolu yaygın bir kaba konur. Suyu emen dal genişledikçe doğumun kolaylaşacağına, hacet (kısmet) kapılarının açılacağına inanılır. Doğumdan sonra, kurumaya bırakılan dal bir başka doğumda kullanılmak üzere saklanır.⁷

Adana ve çevresinde doğum sancısı başlayan kadına yapılan ilk uygulamalardan bazıları:

- İğne yapılır. K₁₁₅.
- Eskiden ebe kadının eline bir sopa verirdi, odalarda gezinmesini isterdi, şimdi artık iğne var. K₂₁

Adana ve çevresinde doğum odasında yapılan başlıca hazırlıklar şunlardır:

- Sıcak su, sıcak havlu, pamuk K₁₀₃, leğen K₄₂, tuz K₈₂, makas, ip, jilet, pamuklu bez, alkol K₇₄ bulundurulur.
- Odada ebe, görümce, kaynanadan başkası olmaz. K₁₈, K₂₃
- Yakınları odada bulundurulmaz. K₁₂₃
- Doğum odasına çocuğu olmayan kadınlar alınmaz. K₂₄
- Doğum odasına çocuğu ölmüş kadınlar alınmaz. K₅₈

Adana ve çevresinde doğum olayını kolaylaştırmak için yapılan uygulamalar:

- Kilitli olan yerler açılır, bağlı olan yerler çözülür. K₁₈
- Belden aşağısı sıcak suya konur, dualar okunur, beli ovulur. K₂₃
- Beli sıvazlanır, dua okunur, bebeğin doğacağı yere zeytinyağı dökülür. K₅₉
- Pekmez, okunmuş su içirilir. K₂₃
- Sıvı ve sıcak şeyler içirilir. K₁₂₃
- “Meryem ana eli” otu ıslatılır, o açıldıkça rahim de açılır. K₃₅

³ Cahit ÖZTELLİ, Zile'de Doğum ve Adetleri, TFA, 2.cilt, Mart 1952, Sa:32, s.506.

⁴ Nural GÜRAN, Yeşilöz Köyünde Doğumla İlgili Gelenek ve İnançlar, TFA, 11.cilt, Ağustos 1967, No.217, s. 4507-4509.

⁵ Muzaffer BATUR, Gölpaazarı'nda Doğum Adet ve İnanmaları, TFA, 6.cilt, Ağustos 1959, No.121, s.1971-1973.

⁶ Süleyman ARISOY, Folklor ve Doğum, TFA, 15.cilt, Kasım 1974, No.304, s.7133-7137.

⁷ ARISOY, A.g.e.....s.7133.

- Kolay doğum yapanların kolundan su içirilir. K₃₅
- Kocasının elinin “kirli suyu”, içirilir. K₁₄
- Kocasının ayakkabısından su içirilir, el kiri suyu içirilir. K₁₈
- Kocasının eli kısmık (sıkı) olanın doğumu zor olur. K₃₅
- Hamile kadının saçının uzun olması iyidir. Çocuğun ömrü uzun olur. Doğum anında kadının saçlarıyla yüzü silinirse, yüzündeki lekeler geçer. K₆₂

Hayatın başlangıcı olan doğum olayının sağlıklı bir şekilde gerçekleşebilmesi, anne ve çocuğun zarar görmeden bu evreyi atlatabilmesi için Adana ve çevresinde çeşitli uygulamalar yapılır. Geleneksel kültürümüzde evde gerçekleştirilen doğumlar ebe yardımıyla olmaktadır. Kadının doğum yapacağı oda ise; adeta kutsal bir yer olarak düşünülmekte bu odaya her isteyen kişi alınmamaktadır. Odada başlangıçta yapılan hazırlıklar araç ve gereçler doğuma yardımcı olacak şekildedir. Bunlar, sıcak su, havlu, jilet, pamuk ve alkol olmaktadır. Eskiden, kadının rahat doğum yapabilmesi için odada gezinmesi istenirken, bugün bunun için kadına iğne yapılmaktadır. Değişen ve gelişen kültürde tıbbi olanaklar ile geleneksel davranışlar iç içe geçmiş durumdadır. Tıbbın olanaklarından yararlanırken, eskiden beri atalarından gördüğü ve duyduğu adet ve inanmaları uygulamaktan kaçınmamakta ve bunun için dinsel-büyüsel birtakım pratikler uygulanmaktadır. Bunlar; odaya çocuğu ölmüş kadının alınmaması, kilitli yerlerin açılması, Meryem Ana Otunun ıslatılması, kadına okunmuş su veya sıcak şeyler içirilmesi yanında, kocasının elinin kirli suyunun içirilmesi gibi pratikler de başta gelmektedir.

Doğum olayının gerçekleşmesinden hemen sonra uygulanan pratikler:

- Dışarıda bekleyenlere, doğum haberini ileten kişiye “müjdelik” verilir. K₆₈, K₇₄, para K₇₂, K₆₅, K₆₆
- Müjde babaya verilir. K₆₆
- Doğumdan sonra, mevlit okutulur (K₆₈). İsteyen mevlit okutur (K₇₄, K₄₂). Mevlit okutur veya kurban keser (K₈₁, K₈₂). Zenginse kurban keser, kısmeti açılsın diye 40.günü mevlit okutur (K₆₉, K₆₅). Daha önce çocukları olmadıysa kurban keser, kesemiyorsa sadece mevlit okutur. K₇₂, K₇₄, K₃₃.

Doğum olayının hemen ardından, müjdeci babaya haber verir, para ya da hediyeden oluşan müjdeliğini alır. Doğumdan sonra yapılan bir diğer işlem mevlit okutma ya da kurban kesmedir. Yörede genellikle mevlit okutulmaktadır. Ancak, çocuk adaklıysa veya ana-baba uzun bir beklemeden sonra çocuk sahibi olmuşlarsa kurban kesmektedirler.

Çocuk doğduktan sonra uygulanan pratikler:

- İlk ebe kucağına alır. K₆₈.
- Ebeden sonra ilk kucağına alan, hediye verir. K₇₂.
- Babaanneye verilir, hediye takar. K₆₉, K₈₁.
- Babanın kucağına verilir, bahşiş alınır. K₄₂, K₃₃, K₆₅.
- Annesi temizlendikten sonra, dua okuyarak kucağına verilir. K₆₀, K₈₀, K₈₂.
- Eskiden yeni gelin doğum yaptığında büyük kutlamalar yapılırdı. Üç gece salıncaklar kurulur, genç kızlar ve gelinler bu salıncaklara binerlerdi. K₁₂₉.

Göbek Kesme/ Tuzlama / Yıkama

Gebeliğin başlangıcından doğuma gelinceye kadar bir dizi adet ve inanmalar uygulandığı gibi, doğumdan sonra da bu uygulamalar devam eder. Çocuk doğduktan sonra, ilk yapılan işlem anne ile çocuk arasındaki bağı, göbek bağına kesmektir. Böylece, çocuk artık anne ile fizyolojik bağından kurtulacaktır. Göbek bağına kesilmesi, ardından yıkama ve/veya tuzlama çeşitli işlemlerle gerçekleşir.

Geleneksel kültürde göbek ebe tarafından dualarla kesilir, çocuğa ‘göbek adı’ verilir. Kimi bölgelerde göbek kanı çocuk al yanaklı olsun diye yanaklarına sürülür.^{8, 9} Artvin/Yusufeli/Demirkent’te çocuğun göbeği evde huyu güzel birinin ayakkabısı üstünde¹⁰ Posof’ta ninesinin ayakkabısı üstünde kesilir. Çocuğun kaşları ve kirpikleri siyah olsun diye ceviz kabuğu sürülür.¹¹ Yörükler, çocuğu tuzladıktan sonra Mersin yapraklarına sararlar. Tombalak kökü toz haline getirilir, 40 gün çocuk tombalak tozu katılmış suyla yıkanır.¹² Uşak/Karahallı/Çolaklı’da çocuk tuzlanırken, tuza kına karıştırılır.¹³ Bergama ve Balıkesir’de çocuğun ileride zengin olması için tuzlama suyuna altın atılır.¹⁴

Adana ve çevresinde göbek kesme sırasında yapılan uygulamalardan bazıları şunlardır:

- Göbek kordonu, çocukta kalan taraf bir karış, eşte olan taraf bir karış ölçülür ortadan jilet, bıçak veya makasla kesilir. K₇₄.
- Vücuttan 4 cm uzaktan bağlanır, kesilir. K₆₈.

⁸ Gülali AYDINOĞLU, Posof’ta Düğün Adetleri, TFA, 11.cilt, Kasım 1968, İstanbul, s.5108.

⁹ Gündüz ARTAN, Tire’de Doğum Gelenekleri TFA, 15.cilt, Ağustos 1973, No:289, İstanbul, s.6724.

¹⁰ M. Adil ÖZDER, Doğum Çocuk Üstüne Gelenekler İnançlar, TFA, 10.cilt, Mayıs 1967, No.214, s.4111.

¹¹ AYDINOĞLU, Posof’ta Düğün Adetleri.....s.5108.

¹² Erman ARTUN, Çukurova Yörüklerinin Gelenek ve Görenekleri, 1. Akdeniz Yöresi Türk Toplulukları Sosyo-Kültürel Yapısı (Yörükler), Sempozyumu Bildirileri, 25-26 Nisan 1994 Antalya, KB Seminer Kongre Bildirileri, Ankara, 1996,s.25-62.

¹³ Ertuğrul TAYLAN, Çolaklı’da Doğumla İlgili Adet ve İnanmalar TFA, 17.cilt, Ağustos 1977, No.337, İstanbul, s.8061.

¹⁴ BORATAV, 100 Soruda Türk Folkloru.....s.153.

- Göbek kordonu dört parmağa, iki parmak daha ilave edilerek bağlanır, temiz bir jiletle kesilir (K₆₂).Göbek kordonu 4 parmak ölçülür, düğüm atılır, kesilir(K₁₂₈). Göbek kordonu 3-4 parmak boyunca sıkıca bağlanır (K₁₁₅). Göbek kordonu jiletle kesilir, iple bağlanır (K₁₄). Göbek kordonu 3 parmak eninde ayarlanır, dua ile kesilir (K₆₀). Göbek kordonu makasla veya jiletle kesilir. K₁₀₃, K₉₇
- Göbek kordonu kesilirken; bebek anne hizasında tutulur, kan bebek tarafına sıyrılır, iple bağlanır, kesici alet ateşten geçirilir. K₈₀.
- Göbek kordonu yakından bağlanırsa, göbek çukuru daha güzel oluşur ve göbek fitiği olma ihtimali azalır. K₅₉.
- Çocuk canlı olsun, tez yürüsün diye; göbeği kesmeden, eşten çocuğa doğru kan sağlarlar. K₃₅.
- Dudakları, yanakları kırmızı olsun diye; göbeğin kanından, eşin kanından sürülür. K₃₅.

Adana ve çevresinde çocuk doğduktan sonra yapılan işlemlerden bazıları şunlardır:

Tuzlama:

- Çocuk doğunca; taş gibi güçlü olsun diye ağzına taş konur. K₃₅.
- Ebe bebeği doğurtur, göbeğinin keser, eline yumuşak tuzu alır, koltuk altlarına, kasıklarına, boğazına, yüzüne sürer, pişik olmasın, teri kokmasın diye. Sonra yukarıdan aşağı tuzlu su dökülür. Çocuk bir gün böyle kalır, sonra yıkanır. K₆₁.
- Çocuk pişik olmasın, teni kokmasın diye tuzlanır. K₂₃, K₂₅, K₂₁, K₁₂₃.
- Tuzlama suyunun içine; şeker, bal konur. K₃₅, K₁₈, K₂₃.
- Çocuk tatlı olsun diye tuzlamanın ardından vücuduna bal sürülür. K₃₁, K₃₅.
- Çocuk önce yıkanır, sonra tuzlanır. K₁₈.
- Doğar doğmaz çocuk tuzlanır, bekletilir, sonra yıkanır. K₁₂₈, K₄₄.
- Çocuk hastanede doğmuşsa, tuzlama eve gelince yapılır. K₆₂.

Yıkama:

- Bol tuzlu suyla yıkanır. K₅₈.
- Tuzlandıktan 1 saat sonra (K₂₃), 1 gün sonra (K₆₁)yıkanır.
- Üçüncü günü yıkanır. K₂₅.
- Doğar doğmaz yıkanır. K₄₁, K₁₈, K₁₂₃.

- Tuzlanır, yıkanır. K₆₈, K₇₄.
- Normal yıkanır. K₇₂.
- İlk yıkayan çocuğa sırt alır. K₈₀.
- Yıkanır, tuzlanır, tekrar yıkanır, kurulanır. Koltuk altlarına ve boynuna reyhan tozu sürülür. K₈₂.
- Boyu uzun olsun diye çocuk yıkandıktan sonra ayaklarından başı aşağı gelecek şekilde sallanır. Kasları genişlesin diye kolları açılıp kapatılır. K₃₅.
- Çocuğun gözlerine sürme çekilir. K₁₅, K₆₅.
- Çocuğun gözüne parlak olsun diye limon damlatılır, sürmeli olsun diye sürme çekilir. (Mavi bir bez alınır, saf zeytinyağına batırılır, sonra bir kaptaki yakılır, yağlı istenilen bu sürme, hiç çıkmaz) K₆₂.

Adana'da görülen çocuğu doğar doğmaz tuzlama pratiğine Gölpazarı'nda, Ankara/Güdül/Yeşilöz'de, Uşak /Karahallı/Çolaklı'da, Zile'de, Bergama ve Balıkesir'de rastlanmaktadır.

Doğum olayının hemen gerçekleşmesinin ardından çocuğun göbeği kesilir. Adana'da göbek kordonunun kesilmesi işleminin hangi uzunlukta olacağı konusunda bir kesinlik yoktur. Genellikle göbek kordonu, çocuğun göbeğinden üç-dört parmak uzaklıktan düğüm atılarak kesilmektedir. Kesme işleminde jilet, bıçak, makas kullanılmaktadır. Ancak son zamanlarda göbek kordonunun kısa tutulmasının çocukta güzel bir göbek çukuru oluşturacağı göbek fitiğini önleyeceği inancına rastlanmaktadır.

Göbek kordonu kesildikten sonraki işlem çocuğu yıkama ve tuzlamadır. Çocukta pişiğin olmaması, ileride terinin kokmaması amacıyla yapılan tuzlama işlemi kimi zaman çocuk doğar doğmaz yapılırken, kimi zaman yıkamadan sonra yapılmaktadır. Her durumda, çocuğun bedeni doğduktan sonra tuzlu bir işleme maruz kalmaktadır. Ancak, sadece tuzlu kalınmamakta, çocuğun tatlı dilli olması, hayatının tatlı geçmesi amacıyla da vücuduna bal sürülmekte ya da tuzlama suyuna şeker veya bal katılmaktadır.

Çocuğun doğar doğmaz karşılaştığı bir diğer uygulama gözlerine parlaklık vermesi amacıyla limon suyunun damlatılması ile sürmeli olması için çekilen sürmedir.

Doğumun hemen ardından büyük bir titizlikle ve sırayla uygulanan bu işlemler dünyaya gelen yeni canlının yeni ortamına uyması, kötü ruhlardan korunması için uygulanan ve halk geleneğinde çeşitli amaçlarla yapılan büyüsel pratiklerdir.

Sözlü Bilgi Kaynakları

- K₁₄: Gülcan Güldan, 28 yaş, Adana, okumamış, ev hanımı, Adana
K₁₅: Şemsi Özbay, 40 yaş, Tufanbeyli, ilkokul, ev hanımı, Adana
K₁₈: Menekşe Kazgan, 42 yaş, Yumurtalık, ilkokul, ev hanımı, Adana
K₂₁: Havva Alpaslan, 40 yaş, Çermik, okumamış, ev hanımı, Adana/Karalahmetli Köyü
K₂₃: İclal Olcay, 50 yaş, Adana, okumamış, ev hanımı, Adana
K₂₄: Pakize Coşman, 34 yaş, Adana, ilkokul, ev hanımı, Adana
K₂₅: Melihat Moral, 33 yaş, Adana, ilkokul, ev hanımı, Adana
K₃₁: Ayşe Demirci, 25 yaş, Kozan, lise, memur, Adana, 1997
K₃₃: Münevver Adaş, 44 yaş, Kadırlı, yüksekokul, öğretmen, Adana
K₃₄: Lütfiye Binboğa, 42 yaş, Maraş, ilkokul, ev hanımı, Adana
K₃₅: Gülfidan Bolat, 50 yaş, Karaisalı/Aktaş, okumamış, ev hanımı, Karaisalı
K₄₁: Hayriye Işıkek, 53 yaş, Adana, yüksekokul, öğretmen, Adana
K₄₂: Ayla Uncu, 51 yaş, Adana, yüksekokul, öğretmen, Adana
K₄₄: Yüksel Bozdoğan, 59 yaş, Karataş/ Sırınsı, okumamış, ev hanımı, Adana
K₅₈: Elif Çağım, 50 yaş, Adana, lise, ev hanımı, Adana
K₅₉: Nazlı Toptumuş, 37 yaş, Karataş/ Kesiköyü, lise, ebe hemşire, Adana
K₆₀: Fatma Dönmez, 66 yaş, İmamoğlu, okumamış, emekli, Adana
K₅₁: Selahattin Şimşek, 31 yaş, Karaisalı, lise, memur, Karaisalı
K₆₂: Fatma Süzer, 46 yaş, Osmaniye/Endel (Koçyurdu), lise, memur, Adana,
K₆₅: Fevziye Akyüz, 71 yaş, Adana, ilkokul, ev hanımı, Adana
K₆₆: Sevim Akyüz, 45 yaş, Adana, yüksekokul, müdür, Adana
K₆₈: Hatice Demir, 86 yaş, Kozan, okumamış, ev hanımı, Adana
K₆₉: Ayşe Kuzucu, 66 yaş, Adana (Selanik göçmeni), ilkokul, ev hanımı, Adana
K₈₀: Cennet Şengül, 73 yaş, Bostakta, ilkokul, ebe, Adana
K₈₁: Dudu Bora, 68 yaş, Saimbeyli, okumamış, ev hanımı, Adana
K₈₂: Semiha Zöhre, 56 yaş, Adana, ilkokul, ev hanımı, Adana
K₉₇: Leyla Yetenek, 37 yaş, Misis (Yakapınar), ilkokul, ev hanımı, Adana
K₁₀₃: Meryem Kazan, 46 yaş, Adana, ortaokul, ev hanımı, Adana
K₁₁₅: Muhittin Topak, 38 yaş, Ceyhan, Yüksekokul, memur, Adana
K₁₁₈: Fazilet Çopuroğlu, 40 yaş, Karaisalı/ Başgıf, ilkokul, ev hanımı, Karaisalı
K₁₂₃: Ayşe Alişan, 27 yaş, Ceyhan, ilkokul, ev hanımı, Adana
K₁₂₈: Şerife Akçalı, 33 yaş, Kozan/ Akçalıuşağı, ilkokul, ev hanımı, Adana
K₁₂₉: Azbiye Kandırmaz, 38 yaş, Tufanbeyli/Akpınar, Lise, ev hanımı, Adana